

Sygn. akt XXIV C 1016/13

POSTANOWIENIE

Dnia 28 listopada 2013 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie XXIV Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodnicząca: Sędzia SO Monika Dominiak

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2013 r. w Warszawie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. S.

przeciwko (...) Bank S.A. z siedzibą w W.

o ustalenie

w przedmiocie wniosku powódki o udzielenie zabezpieczenia

postanawia:

oddalić wniosek.

UZASADNIENIE

W pozwie z 26 września 2013 r. (data wpływu) M. S. domagała się ustalenia nieważności wyrażonego w pismach pozwanego banku z 8 stycznia 2013 r. oświadczenia woli o wypowiedzeniu umowy kredytu hipotecznego nr (...)zawartej między stronami w dniu 3 września 2009 r., ewentualnie ustalenia istnienia między nią a pozwanym bankiem umowy kredytu hipotecznego nr (...)zawartej w dniu 3 września 2009 r. wskutek ustalenia bezskuteczności wypowiedzenia przez bank tej umowy na mocy pism z 8 stycznia 2013 r. Powódka wniosła o zabezpieczenie powództwa, po pierwsze, poprzez zobowiązanie pozwanego do wstrzymania czynności zmierzających do wyegzekwowania jej zaległości z tytułu umowy kredytu hipotecznego nr (...) zawartej między stronami w dniu 3 września 2009 r. oraz, po drugie, poprzez zobowiązanie pozwanego do wstrzymania naliczania odsetek umownych oraz odsetek karnych od zadłużenia z tytułu umowy kredytu hipotecznego nr (...)zawartej między stronami w dniu 3 września 2009 r.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Według art. 730¹ Art. 730¹. § 1. § 1 k.p.c. udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Art. 730¹ Art. 730¹. § 1. § 2 k.p.c. wskazuje, że interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie. Co do zasady udzielenie zabezpieczenia wymaga spełnienia dwóch przesłanek: po pierwsze, uprawdopodobnienia przez uprawnionego roszczenia oraz, po drugie, uprawdopodobnienia interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia. Zgodnie z art. 730¹ § 3 k.p.c. przy wyborze sposobu zabezpieczenia sąd uwzględni interesy stron lub uczestników postępowania w takiej mierze, aby uprawnionemu zapewnić należytą ochronę prawną, a obowiązanego nie obciążać ponad potrzebę. Do uwzględnienia wniosku o zabezpieczenie niezbędne jest także zawnioskowanie takiego sposobu zabezpieczenia, który stwarza gwarancję udzielenia wnioskodawcy tymczasowej ochrony prawnej przy zastosowaniu właściwego sposobu zabezpieczenia, który powinien uwzględniać nie tylko interes uprawnionego, ale również okoliczności sprawy ustalone w ramach rozpoznawania wniosku o zabezpieczenie. Zawnioskowanie odpowiedniego do tych okoliczności sposobu zabezpieczenia jest więc trzecią przesłanką warunkującą uwzględnienie wniosku o udzielenie zabezpieczenia, także

świadczenia niepieniężnego (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 24 października 2012 r., I ACz 1843/12, niepubl.).

W oparciu o treść pozwu oraz załączone do niego dokumenty uznać należy, że powódka nie uprawdopodobniła istnienia wskazanych w pozwie roszczeń o ustalenie stosownie do wymogów art. 730⁽¹⁾ § 1 k.p.c. Powódka nie uprawdopodobniła takich faktów, z których mogłaby wywodzić swe roszczenia o ustalenie. Powódka wraz z mężem W. S., jako kredytobiorcy, w dniu 3 września 2009 r. zawarli z pozwanym bankiem (jego poprzednikiem prawnym) umowę kredytu hipotecznego nr (...) (umowa: k. 10-13). Całkowita kwota kredytu wynosiła 824.046,80 zł, z czego kwota 800.000 zł miała być przeznaczona na zakup nieruchomości w T. przy ul. (...) (działki nr (...)) na rynku wtórnym. Kredyt miał być spłacany w równych ratach przez 300 miesięcy, do listopada 2034 r. Zabezpieczeniem kredytu miała być w szczególności hipoteka zwykła na kwotę 824.046,80 zł oraz hipoteka kaucyjna do kwoty 576.832,76 zł ustanowiona na nieruchomości w T. przy ul. (...) stanowiącej działkę nr (...). Spłata kredytu miała się odbywać zgodnie z harmonogramem spłat. W § 9 umowy kredytu wskazano, że bank może wypowiedzieć umowę kredytu między innymi w przypadku, gdy kredytobiorca zalega w całości lub w części z zapłatą dwóch rat kredytu i pomimo pisemnego wezwania do zapłaty skierowanego do kredytobiorcy listem poleconym kredytobiorca nie spłaci zaległości w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego wezwania. Powódka wraz z mężem w dniu 8 października 2009 r. nabyli nieruchomość położoną w T. przy ul. (...) stanowiącą działkę nr (...) (k. 14-16) za cenę 1,2 mln zł, przy czym część ceny w kwocie 800.000 zł została pokryta z kredytu zaciągniętego na ten cel. Od listopada 2009 r. powódka wraz z mężem spłacali należności na poczet zaciągniętego kredytu zgodnie z harmonogramem spłat (harmonogram: k. 17-18, potwierdzenia wpłat: k. 19-38). W dniu 29 lutego 2012 r. zmarł W. S.. W 2012 r. dokonano wywłaszczenia na rzecz Skarbu Państwa części działki nr (...) na realizację inwestycji drogowej (k. 39-41). Po wywłaszczeniu powódka podjęła działania mające doprowadzić do tego, aby organy administracyjne wykupiły pozostałą część jej działki, która, jej zdaniem, straciła na wartości, stała się nieatrakcyjna i nieużyteczna (k. 42). W drugiej połowie 2012 r. powódka zaprzestała spłacać kredyt z 3 września 2009 r. W piśmie z 16 listopada 2012 r. poinformowała bank, że nie spłaca kredytu w związku z czynnościami administracyjnymi dotyczącymi działki, na zakup której zaciągnięty został kredyt (k. 43). Na dzień 8 stycznia 2013 r. powódka zalegała na rzecz banku z zapłatą co najmniej dwóch rat kredytu. Tej okoliczności powódka nie zakwestionowała w pozwie. W piśmie z 8 stycznia 2013 r. zatytułowanym „Wypowiedzenie umowy” bank oświadczył, że w związku z powstaniem zaległości w spłacie kredytu wypowiedział umowę kredytu nr (...) z 3 września 2009 r. z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia (k. 44-45). Bank dodał, że rozważy możliwość cofnięcia wypowiedzenia w przypadku uregulowania w okresie wypowiedzenia całości zaległych należności w łącznej kwocie 77.998,92 zł. Przedmiotowe pismo powódka otrzymała w dniu 15 stycznia 2013 r. (k. 47). W piśmie z 18 stycznia 2013 r. (k. 47) powódka wniosła o cofnięcie wypowiedzenia ze względów wskazanych w piśmie z 16 listopada 2012 r. (z uwagi na czynności administracyjne związane z wywłaszczeniem części jej działki i z zamiarem zbycia pozostałej jej części). Jak wynika z twierdzeń powódki, nie spłaciła ona zaległości z umowy, o których była mowa w wypowiedzeniu. Umowa zatem została rozwiązana na skutek wypowiedzenia, w związku z czym bank wezwał powódkę do spłaty należności wynikającej z rozwiązania tej umowy (k. 48).

Sprecyzowane przez powódkę roszczenia wiążą się z kwestionowaniem przez nią skuteczności wypowiedzenia z 8 stycznia 2013 r. Mając na względzie twierdzenia powódki przytoczone w pozwie oraz załączone do pozwu dokumenty, stwierdzić należy, że na obecnym etapie postępowania brak wystarczających podstaw do uznania, żeby wypowiedzenie dokonane w piśmie z 8 stycznia 2013 r. nie było skuteczne. Nie zostało uprawdopodobnione, aby oświadczenie woli o wypowiedzeniu tej umowy było nieważne bądź było dotknięte inną wadą. Z analizy dotychczas zgromadzonego materiału wynika, że wypowiadając umowę kredytu w piśmie z 8 stycznia 2013 r., bank realizował swe uprawnienie wynikające z § 9 umowy kredytu. Nie zostało uprawdopodobnione, aby doszło do naruszenia warunków wskazanych w tym postanowieniu. Okoliczności przytoczone w pozwie (w szczególności związane ze śmiercią męża powódki, z wywłaszczeniem części nieruchomości, z korespondencją między powódką a bankiem) nie pozbawiają skuteczności kwestionowanego przez powódkę wypowiedzenia. Nie przemawiają za uznaniem, aby oświadczenie o tym wypowiedzeniu było nieważne i aby umowa kredytu nadal obowiązywała. W świetle treści umowy kredytu bank nie był zobowiązany do uwzględnienia żądań powódki zawartych w pismach kierowanych przez nią do banku, tłumaczących jej szczególną sytuację i brak spłaty kredytu. Bank mógł uwzględnić jej prośby, jednak

nie był do tego zobowiązany postanowieniami umowy ani przepisami prawa powszechnie obowiązującego. Bank nie musiał, także przy uwzględnieniu zasad współżycia społecznego, godzić się na propozycje powódki, które nie były dla niego korzystne i nie zabezpieczały w wystarczającym stopniu jego interesu. W toku procesu, po przedstawieniu stanowiska w sprawie przez stronę pozwaną i po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, biorąc pod uwagę całokształt okoliczności sprawy, w tym wyjaśnienia powódki, Sąd wnikliwie zbada kwestię ważności czy skuteczności wypowiedzenia z 8 stycznia 2013 r. Przeprowadzona na potrzeby rozstrzygnięcia wniosku o zabezpieczenie wstępna (pobieżna) analiza twierdzeń powódki i dostarczonego przez nią materiału dowodowego nie wskazuje na to, aby pozwany bank nieskutecznie wypowiedział umowę kredytu i aby umowa ta nadal obowiązywała strony. Na obecnym etapie procesu w odpowiednim dla uprawdopodobnienia stopniu nie została wykazana wiarygodność roszczenia tak pod względem faktycznym, jak i prawnym.

Mając na względzie treść art. 730¹ § 2 k.p.c., stwierdzić trzeba, że powódka nie uprawdopodobniła istnienia interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia. Nie uprawdopodobniła, że brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie. Orzeczenie, jakie zapadłoby w niniejszej sprawie o ustalenie, nawet jeśli w całości uwzględniałoby powództwo, nie podlegałoby wykonaniu, nie nadawałoby się do egzekucji. Brak zabezpieczenia nie będzie miał więc wpływu na kwestię wykonania orzeczenia w niniejszej sprawie. Brak zabezpieczenia powództwa we wskazany we wniosku sposób nie uniemożliwi też ani nie utrudni osiągnięcia celu niniejszego postępowania (o ustalenie nieważności oświadczenia woli o wypowiedzeniu umowy kredytu, ewentualnie o ustalenie istnienia między stronami stosunku prawnego z tej umowy kredytu). Nawet jeśli Sąd nie dokonałby zabezpieczenia, to i tak po merytorycznym rozpoznaniu sprawy będzie możliwe dokonanie ustaleń zgodnie z żądaniem pozwu. Powódka nie uprawdopodobniła, że bank podejmie wobec niej czynności zmierzające do wyegzekwowania jej zaległości. Jedynie obawia się ona takich działań ze strony banku. Wskazała na taką możliwość. Nie uprawdopodobniła, aby bank faktycznie podjął starania w tym przedmiocie. Pozwany otrzymał kwotę 572.846 zł (jako odszkodowanie za prawo własności działki nr (...) wyodrębnionej z działki nabytej przez nią i jej męża, k. 46). Z zebranych dotychczas dokumentów nie wynika, jaka była reakcja banku na otrzymanie tej kwoty. W związku z treścią pism powódki bank mógł podjąć z nią rozmowy o charakterze ugodowym, na przykład mające na celu wznowienie umowy kredytu na nowych zasadach. Załączone do pozwu ostateczne wezwanie do zapłaty sporządzono 12 czerwca 2013 r. Przekazanie kwoty 572.846 zł miało miejsce w dniu 3 czerwca 2013 r., przy czym kwota ta nie wpłynęła na rachunek, na który kredytobiorcy mieli dokonywać płatności. Przy sporządzaniu wezwania z 12 czerwca 2013 r. pozwany bank mógł nie uwzględnić jeszcze płatności z 3 czerwca 2013 r. Powódka nie wykazała, aby od lipca 2013 r. bank podejmował wobec niej czynności zmierzające do wyegzekwowania kwoty wskazanej w wezwaniu z 12 czerwca 2013 r. Brak informacji o aktualnym stanowisku banku wobec zadłużenia powódki. Powódka uzasadniła wniosek o zabezpieczenie tym, że chce zapobiec dalszym problemom stawianym przez bank, w szczególności wszczęciu przeciwko niej postępowania egzekucyjnego i naliczaniu odsetek. W świetle twierdzeń powódki oraz załączonych do pozwu dokumentów nie można uznać, aby uprawdopodobniła ona posiadanie interesu prawnego (w rozumieniu art. 730¹ § 2 k.p.c.) w udzieleniu zabezpieczenia w żądany we wniosku o zabezpieczenie sposób.

Analiza zawnioskowanych przez powódkę sposobów zabezpieczenia przemawia za uznaniem, że te sposoby nie uwzględniają w należyтым stopniu interesu pozwanego banku ani okoliczności sprawy ustalonych w ramach rozpoznawania wniosku o zabezpieczenie. W takiej sytuacji dokonywanie zabezpieczenia w sposób wskazany w punktach trzecim i czwartym pozwu naruszałoby treść art. 730¹ § 3 k.p.c. Zakazanie bankowi podejmowania jakichkolwiek czynności zmierzających do wyegzekwowania zaległości powódki z tytułu umowy kredytu a także naliczania odsetek od zadłużenia powódki naruszałoby jego interes.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 730¹ § 1 - 3 k.p.c. Sąd oddalił wniosek o zabezpieczenie, orzekając jak w sentencji.

Zarządzenie

Odpis postanowienia doręczyć stronom z pouczeniem o prawie, sposobie i terminie wniesienia zażalenia.